

MICHELIN

EDYNBURG

Tytuł: Edynburg. Michelin

Tytuł oryginału: Guide Vert Week-end. Edimbourg

Tłumaczenie: Ewa Poniedziałka

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Izabela Sieranc

Korekta: Adam Raczyński, Urszula Czerwińska

Projekt graficzny: Dawid Kwoka

Skład i redakcja techniczna: Sabina Binek

Projekt okładki: Jan Paluch

Zdjęcie na okładce: © anon_tae / Shutterstock.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?beedy1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-5440-1

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie

MICHELIN TRAVELPARTNER, 27 cours de l'île Seguin - 92100 Boulogne-Billancourt

Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

SPIS TREŚCI

Nasze podpowiedzi _____	6
Edynburg w trzy dni _____	8

INFORMACJE PRAKTYCZNE _____ 11

Przed wyjazdem _____	12
Transport _____	14
Na miejscu _____	15
Informator A–Z _____	18
Noclegi _____	23
Restauracje _____	27
Kawiarnie, bary, cukiernie _____	35
Zakupy _____	41
Rozrywka _____	46
Kalendarz wydarzeń kulturalnych _____	50

DZIELNICE I ZABYTKI EDYNBURGA 71

Edinburgh Castle _____	72
Royal Mile _____	80
Holyrood _____	90
Na południe od Royal Mile _____	94
Princes Street i ogrody _____	101
New Town _____	110
Calton Hill _____	115
Dzielnice zachodnie i północne _____	117
Leith _____	121
Okolice Edynburga _____	124

ZAPROSZENIE DO PODRÓŻY _____ 53

Tak powstawał Edynburg _____	54
Kalendarium historyczne _____	56
Wybitni mieszkańcy Edynburga _____	59
Oto Edynburg _____	60
Szkockie tradycje _____	64
Szkocka literatura _____	67
Szkocka kuchnia _____	68

INDEKS _____ 134

SPIS PLANÓW I MAP

Edinburgh Castle _____	73
Royal Mile i na południe od Royal Mile _____	74–75
St Giles' Cathedral _____	83
Princes Street, New Town, Calton Hill, dzielnice zachodnie i północne _____	108–109

Leith _____	122
Rosslyn Chapel _____	125
Okolice Edynburga _____	126

Kup książkę

Poleć książkę

NASZE PODPOWIEDZI

Obejrzyj panoramę miasta z zamku (zob. s. 76), z Calton Hill (100 m n.p.m., zob. s. 115) lub ze szczytu wygasłego wulkanu Arthur's Seat (251 m n.p.m., zob. s. 93). Rozciągający się na stolicę Szkocji widok jest zachwycający, zwłaszcza o świcie i wieczorem.

Wybierz się na spacer po Royal Mile... i przyległych uliczkach. Można, a nawet trzeba się zgubić w labiryncie uliczek, *clooses*, czyli wąskich korytarzy, i dziedzińców leżących po obu stronach tej najstarszej ulicy miasta. Po Royal Mile krążą nie tylko miłośnicy miejskich wędrówek i imprezowicze, ale również... duchy (zob. s. 89).

Razem z dziećmi odwiedź National Museum of Scotland (zob. s. 98), będziecie oczarowani. Muzeum jest interaktywną atrakcją. Na interesujących wystawach można spędzić cały dzień! Dodatkowym atutem jest bezpłatny wstęp.

Pospaceruj uliczkami Stockbridge (zob. s. 119) i Dean Village (zob. s. 117). Tu można podpatrzeć, jak (dobrze) żyje się bohemie Edynburga. W tych przyjemnych, pełnych zieleni, dzielnicach-wioskach jest mnóstwo kawiarni i ekologicznych sklepów.

Zwiedź New Town (zob. s. 110). To będzie interesujące doświadczenie, jeżeli podążysz śladami postaci stworzonych przez Alexandra McCalla Smitha w serii książek *44 Scotland Street*.

Przejeźdź się słynnym piętrowym autobusem (zob. s. 16). Gdy zmęczy cię wędrówka, wsiądź do autobusu Hop-On Hop-Off, zajmij miejsce na piętrze, najlepiej z przodu, i podziwiaj widoki przesuwane przed oczami.

NAJWIĘKSZE ATRAKCJE EDYNBURGA

- Calton Hill ★ i widoki ★★ ★, s. 115
- New Town ★★, s. 110
- National Museum of Scotland ★★ ★, s. 98
- Princes Street Gardens ★, s. 101
- Pałac i opactwo Holyroodhouse ★★, s. 90
- National Gallery of Scotland ★★, s. 103
- Rosslyn Chapel ★★ ★, s. 124
- Royal Botanic Garden ★★ ★, s. 119
- Dzielnice zachodnie i północne ★: Dean Village, s. 117
- Zamek ★★, s. 72

Widok z Calton Hill

Kup książkę

Poleć książkę

© Mboratorhair / Depositphotos.com

Farmers' Market

Odkryj różne gatunki szkockiego piwa, whisky i dżinu w pubach Old Town. Przy okazji możesz posłuchać koncertu w przepelnionym klubie-piwnicy – kto wie, może właśnie będziesz świadkiem występu przyszłego Franza Ferdinanda (zob. s. 48).

Pospaceruj wzdłuż Farmers' Market (zob. s. 43) lub po ekologicznym targu w Stockbridge (zob. s. 43). Zanim zjesz w jednej z tutejszych restauracji dania inspirowane tradycyjnymi przepisami, odkryj smak produktów szkockiego rolnictwa, rzemieślniczych piw, wędzonych ryb...

Poczuj ciarki na plecach, słuchając, jak cały stadion Murrayfield (zob. s. 46) śpiewa *Flower of Scotland* przed meczem Pucharu Sześciu Narodów.

Podziwaj dekoracyjne rzeźby w Roslyn Chapel (zob. s. 124). Słynna budowla wciąż skrywa wiele tajemnic.

Spaceruj, opalaj się, oddaj się dobrej lekturze w samym sercu przepięknego Royal Botanic Garden (zob. s. 119) lub w Princes Street Gardens (zob. s. 101). Wiosną i latem można w nich „zzielonieć” z przyjemnością!

Pospaceruj brzegiem rzeki Water of Leith (zob. s. 120). Trasa wiosną jest pięknie ukwiecona. Można nią dotrzeć do West End, Dean Village, Stockbridge, Leith (zob. s. 117) i portu w Edynburgu. To tutaj poczujesz wiatr wiejący od morza.

© Jarmo / Depositphotos.com

Royal Botanic Garden

Kup książkę

Poleć książkę

EDYNBURG W TRZY DNI

Dzień pierwszy

Rano

Swoj pobyt w stolicy zacznij od zobaczenia [zamku edynburskiego](#) ★★ (s. 72), z którego roztacza się panorama rozbudzająca ochotę na zwiedzanie. Ciągająca się poniżej [Royal Mile](#) ★★ (s. 80) będzie twoją nicią Ariadny. Odkrywanie miasta zacznij od [katedry św. Idziego](#) ★★ (s. 82).

Południe

Skorzystaj z przystępnych cen menu obiadowego w Salt Horse (s. 28) lub w Lovage Restaurant (s. 27). Jeżeli szkoda ci czasu, przekąś *hog roast roll* w Oink (s. 27, 28).

Popołudnie

Nawet jeżeli nie nadużyłeś lokalnego piwa, Royal Mile odkryjesz, idąc zygakiem, a nie prosto – nie brak tu okazji do zagubienia się wśród uroczych bocznych [uliczek i pasaży](#). Wędrując tą historyczną osią miasta, dotrzesz do [Parlamentu](#) ★ (s. 88), a następnie do [pałacu Holyroodhouse](#) ★★ (s. 91), czyli królewskiej rezydencji... Przypomina ona, że jesteś na terenie Zjednoczonego Królestwa, w skład którego wchodzi również Szkocja. Popołudnie zakończ na szczycie [Calton Hill](#) ★ (s. 115) lub [Arthur's Seat](#) (s. 93), skąd o tej porze dnia roztacza się widok ★★ jeszcze ładniejszy niż rankiem.

Wieczór

Wracając w stronę zamku, skorzystaj z oferty licznych dobrych restauracji i pubów działających w południowej części Royal Mile (s. 35).

Dzień drugi

Rano

Nowego dnia wyrusz na Nowe Miasto. Odkryj [New Town](#) ★★ (s. 110), a razem z nim wspaniały, georgiański Edynburg. Przez tę luksusową dzielnicę ciągną się, jakby

Pałac Holyroodhouse

Kup książkę

Poleć książkę

wytyczone od linijki, ulice z wysokimi domami, okrągłymi placami i prywatnymi parkami. Budynki zachwycają detalami architektonicznymi. Następnie udaj się do muzeów, np. do [National Gallery of Scotland](#) ★★ (s. 103), a później odpocznij na pięknych trawnikach [Princes Street Gardens](#) ★ (s. 101).

Południe

Zafunduj sobie spotkanie z tradycyjną lokalną kuchnią w [Dirty Dick's](#) (s. 30) lub z jej nowoczesną wersją w [The Dogs](#) (s. 31).

Popołudnie

Zupełnie zmień otoczenie, wędrując w stronę średniowiecznego labiryntu uliczek i schodów [Old Town](#). Przyjrzyj się uważnie imponującym budynkom z kolorowymi fasadami na [West Bow](#). Pospaceruj po cmentarzu [Greyfriars](#), zobacz wspaniałe zbiory [National Museum of Scotland](#) ★★★ (s. 103). Odpocznij na olbrzymich trawnikach [Meadows](#), z których chętnie korzystają studenci (s. 96). Potem zajrzyj do pubów na [Grassmarket](#) (s. 94).

Wieczór

Spędź wieczór zgodnie z własnym nastrojem. W północnej części stolicy można delektować się whisky, pić koktajle, zjeść coś w eleganckiej restauracji i posłuchać muzyki jazzowej. Z kolei część południowa przyciąga tradycyjnymi szkockimi pubami, nowoczesnymi bistrami oraz muzyką na żywo w [Liquid Room](#) czy [Sandy Bell's](#) (s. 47, 48).

Dzień trzeci

Rano

Odkryj modną wśród bohemy dzielnicę [Stockbridge](#) (s. 119) lub pospaceruj niezwykle urokliwą [Dean Village](#) (s. 117).

Południe

W tych dzielnicach nie brakuje kawiarni i barów. Skosztuj dań wegetariańskich przyrządzanych z ekologicznych i lokalnych produktów (s. 33).

Popołudnie

Idąc wzdłuż rzeki [Water of Leith](#), dotrzesz do wspaniałego [Royal Botanic Garden](#) ★★★ (s. 119). Potem zawędruj aż do portu w [Leith](#) (s. 121).

Wieczór

[Leith](#) jest wymarzonym miejscem na degustację owoców morza (s. 34).

Co dalej?

W mieście nie brakuje ani wspaniałych muzeów, ani uliczek i parków, po których można pospacerować. Jeżeli masz ochotę, wybierz się nieco dalej – do [Rosslyn Chapel](#) ★★★ (s. 124), by obejrzeć zachwycające dekoracyjne rzeźby. Jeżeli marzysz o zobaczeniu prawdziwego szkockiego zamku, zwiedź [Hopetoun House](#) ★★ (s. 129) lub pałac [Linlithgow](#) ★★ (s. 132).

EDINBURGH CASTLE

Zamek, wybudowany w strategicznym miejscu na Castle Rock ★★★, jest imponujący pod każdym względem. Jego sylwetka widoczna z różnych miejsc w mieście podkreśla kluczową rolę, jaką cytadela odegrała w historii miasta – pełniła kolejno funkcję fortecy, królewskiej rezydencji i koszarów garnizonu. Zamek jest w rzeczywistości zbiorem budynków o wyglądzie bardziej cywilnym niż wojskowym. Rozkładają się one na kilku poziomach połączonych brukowanymi uliczkami, które sprawiają, że całość przybiera formę dużej osady.

Plan dzielnicy s. 74–75. Plan rozkładany D–E5.

Dojazd: zamek znajduje się na zachodnim krańcu Royal Mile. Prowadząca do niego ulica nazywa się Castle Hill.

Warto wiedzieć: najlepiej zwiedzać tuż po otwarciu lub pod koniec dnia. Gra świateł nad miastem o tej porze jest zachwycająca, zwłaszcza jeśli właśnie przejaśnia się po burzy. Koniecznie trzeba zobaczyć panoramę miasta z wysokości murów obronnych zamku.

Tel.: +44 131 2259846; www.edinburgh-castle.gov.uk; IV–IX 9.30–18.00 (pozostała część roku 9.30–17.00); ostatnie wejście godzinę przed zamkn.; godziny otwarcia mogą być inne w czasie Military Tattoo i innych wydarzeń; zamkn. 25 i 26 XII; możliwość zwiedzania z przewodnikiem; 17 GBP (dzieci 10,20 GBP), audioprzewodnik 3,50 GBP; możliwość kupienia biletów online (praktyczne, można uniknąć

kolejek); wstęp w ramach Royal Edinburgh Ticket.

Nieco historii – Od czasu założenia w XI w. zamek stanowił jeden z celów wojen angielsko-szkockich, zajmowany był na zmianę przez jednych i drugich. W 1313 r. został zdemolowany przez samych Szkotów! W XVI w. regent Morton zdecydowanie wzmocnił fortyfikacje zamku, który niestety znów ucierpiał w 1573 r. w czasie bohaterskiej obrony prowadzonej przez sir Williama Kirkcaldy'ego of Grange, walczącego w imieniu Marii Stuart. Grange został stracony, a zamek odbudowany i zrekonstruowany. W latach 50. XVII w. wojska Cromwella przejęły zamek i ustanowiły w nim garnizon. W XVIII w. zamek przetrwał dwa ataki jakobitów, tym drugim osobiście dowodził Bonnie Prince Charlie ze swojej kwatery

© JanKamendzik / Depositphotos.com

Kup książkę

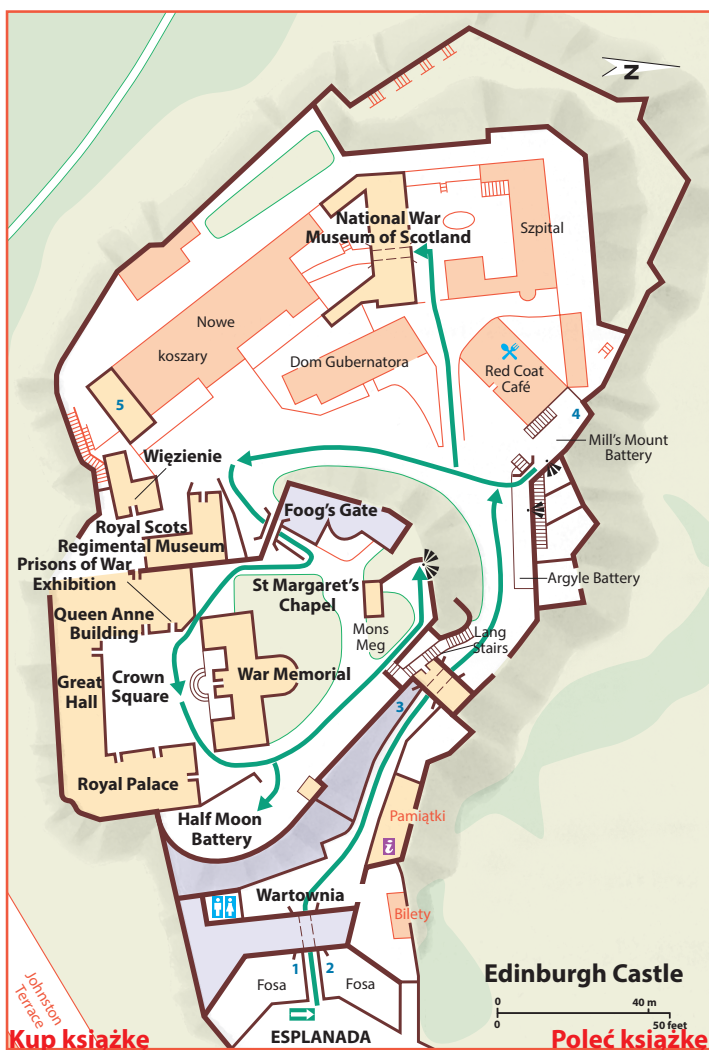
Poleć książkę

głównej znajdującej się na skraju Royal Mile. Później w budynkach, które pozostały do dziś, znajdowały się koszary.

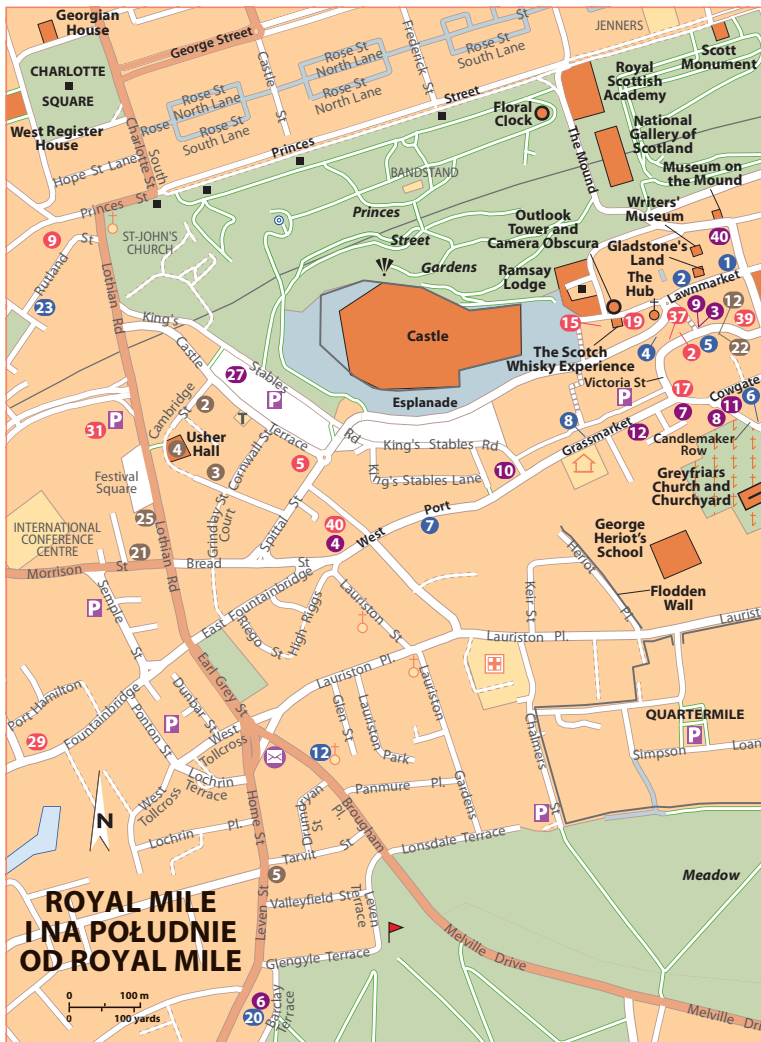
Esplanada

Duży plac przed fortyfikacją został wytyczony w XVIII w. Esplanada jest miejscem, gdzie odbywa się najbardziej popularna część festiwalu **Military Tattoo** (zob. s. 51), w czasie którego podświetlany jest cały zamek. Powyżej fosy wydrążonej w XVII w. przez wojska Cromwella znajduje się **wartownia**

(XIX w.) posiadająca wszelkie cechy charakterystyczne dla tego rodzaju budowli. Po obu stronach wejścia znajdują się posągi bohaterów narodowych: Bruce'a (1) i Wallace'a (2). Dalej wznoszą się masywne mury **Half Moon Battery** (bastion, na którym stały armaty) wyznaczające zewnętrzną linię obrony. To w tym miejscu znajdują się kasy biletowe. Na lewo mieści się pamiątkowa tablica (3) upamiętniająca przywołaną powyżej bohaterską obronę Kirkcaldy'ego of Grange z 1573 r.

RESTAURACJE

- Amber 15
- Castle Terrace 5
- Kyloe Restaurant 9
- Loudons 29
- Lovage Restaurant 34
- Mums 35
- Oink 37
- Ondine 39
- One Square 31
- Pie Maker 36
- Salt Horse 38
- The Grain Store 2

- The Mussel & Steak Bar 17
- The Witchery
by the Castle 19
- Timberyard 40
- Tower Restaurant 21
- Wedgwood 33

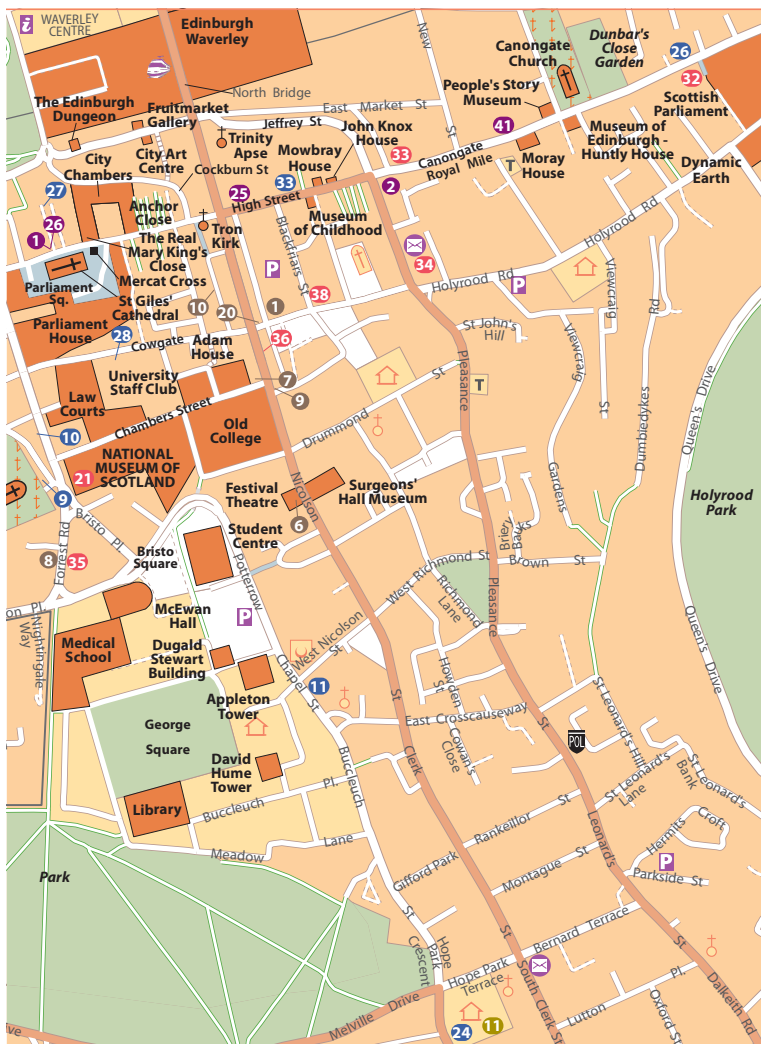
BARY I KAWIARNIE

- Bow Bar 5
- Clarinda's Tea Room 26
- Deacon Brodies
Tavern 1
- Dragonfly 7

- Forsyth's Tea Room 33
- Ghille-Dhu 23
- Greyfriars Bobby 9
- Pear Tree Beer Garden 41
- The BrewDog 28
- The Castle Arms 4
- The Cloister 12
- The Devil's Advocate 27
- The Elephant House 10
- The Jolly Judge 2
- The Royal Dick Bar 24
- The Scotch Malt
Whisky Society 20

Kup książkę

Poleć książkę

The White Hart Inn.....	6	Joyce Forsyth.....	6	Festival Theatre.....	6
Under the Stairs.....	6	Ness.....	26	Filmhouse.....	25
ZAKUPY		Ragamuffin.....	2	Henry's Cellar Bar.....	21
Armstrongs.....	12	Royal Mile Whiskies.....	1	King's Theatre.....	6
Coda Music.....	40	Still Life.....	11	Royal Lyceum Theatre...	3
Demijohn.....	3	The Fudge House.....	41	Saint Cecilia's Hall.....	1
Edinburgh Books.....	4	Totty Rocks.....	6	Sandy Bells.....	6
Edinburgh Farmer's Market.....	27	Walker Slater.....	9	Summerhall.....	11
Fabhatrix.....	7	ROZRYWKA		The Jazz Bar.....	7
Godiva.....	10	Bannerman's.....	20	The Liquid Room.....	22
Hector Russel.....	25	Cabaret Voltaire.....	10	The Royal Oak.....	9
		Espionage.....	12	Traverse Theatre.....	2
				Usher Hall.....	4

Kup książkę

Poleć książkę

MIASTO NA SIĘDMIU WZGÓRZACH

Widok z zamku lepiej niż mapy pokazuje lokalną topografię: Edynburg wznosi się na siedmiu wzgórzach. Można się o tym szybko przekonać, nieustannie wspinając się i schodząc w dół uliczkami lub obserwując je z mostów. Trzy wzgórza – Castle Rock, Arthur's Seat i Calton Hill – znajdują się w samym centrum. Pozostałe – Corstorphine Hill, Blackford Hill, Braid Hill i Wester Craiglockhart – znajdują się w odległości kilku minut jazdy autobusem. Na dwóch pierwszych znajduje się kolejno zoo i królewskie obserwatorium. Podobnie jak Castle Hills, Arthur's Seat jest wzgórzem powulkanicznym – mierzy 251 m n.p.m. i jest dwa razy wyższe niż Calton Hill.

Portcullis Gate

Najniższa część fortyfikacji została wybudowana w latach 70. XVI w. przez regenta Mortona, którego herb znajduje się na ścianie. Część wyższą dobudowano w XIX w.

Nieco wyżej, z Argyle Battery i **Mill's Mount Battery**, rozciąga się wspaniały **widok** ★ ★ na Princes Street i New Town z Firth of Forth w tle. Od 1861 r. codziennie (oprócz niedzieli) o 13.00 z armaty (4) znajdującej się na wyższej części muru obronnego oddawana jest pojedyncza salwa. Kiedyś na dźwięk wybuchu marynarze w porcie w Leith ustawiali swoje zegarki.

Znajdującą się na lewo, pomiędzy Red Coat Café a domem komendanta (1742), brukowaną drogą można dojść do dawnego szpitala (1897) i do National War Museum of Scotland.

© claudiodivisa / Depositphotos.com

Kup książkę

The National War Museum of Scotland

Tel.: +44 131 2474413; www.nms.ac.uk; IV–IX 9.45–17.45, X–III 9.45–16.45, zamkn. 25 i 26 XII; wstęp z biletem na zamek.

Muzeum, założone w dawnym magazynie amunicji z 1755 r., składa hołd znaczącej roli, jaką Szkoci, zwykli żołnierze i oficerowie, odegrali w historii wojskowości Zjednoczonego Królestwa, walcząc na wszystkich frontach i we wszystkich wojnach. Można tu zobaczyć szable, strzelby, uzbrojenie, flagi, medale, mundury, dudy, zdjęcia i obrazy, w tym słynny *The Thin Red Line* przedstawiający bitwę pod Bataklawą na Krymie w 1854 r. i zawziętą determinację żołnierzy z regionu Highlands, którzy kiedyś nosili czerwone tuniki i kilty. Na koniec można obejrzeć niemy film o codziennym życiu żołnierza na wojnie.

Za **domem komendanta** wznoszą się **nowe koszary** wybudowane dla garnizonu w latach 90. XVIII w. W ich przedłużeniu znajduje się mały budynek z lat 40. XIX w., w którym było **więzienie**.

The Royal Scots Dragoon Guards Museum

(5) *Godziny otwarcia takie same jak w zamku.*

Muzeum otwarte w 2006 r. jest poświęcone założonemu ponad 300 lat temu regimentowi szkockiej kawalerii, który brał udział w bitwie pod Waterloo.

The Royal Scots Regimental Museum

Tel.: +44 131 3105016; www.theroyalscots.co.uk; codz. 9.30–17.00 (zimę 9.30–16.00); mile widziane **książki**

Poleć książkę

The Royal Regiment jest najstarszą jednostką w brytyjskiej armii. Utworzono ją 28 marca 1633 r. i pierwotnie służyła ona królowi Francji Ludwikowi XIII, a do Wielkiej Brytanii definitywnie powróciła w 1676 r. Poszczególne sale odtwarzają historię regimentu – La Corogne, Waterloo, Alma, Sewastopol, Bengal i Birma, Marna, Salerno, Kuwejt, Irak, Afganistan. Kolekcja medali jest imponująca.

Foog's Gate

Pierwotnie do górnej części zamku prowadziły schody (dzisiejsze The Lang Stairs) położone obok Portcullis Gate. Przebudowa zamku wymusiła otwarcie tej bramy na zachód.

Crown Square

Na drugim poziomie znajdują się serce średniowiecznej fortecy i rezydencja królewska. Przy kwadratowym brukowanym placu Crown Square stoją cztery budynki.

The Scottish National War Memorial

Od strony północnej.

Pierwotny budynek z XVIII w. został przekształcony w 1924 r. w szkocki pomnik wojenny przez **Roberta Lorimera** (1864–1929), jednego z najbardziej znanych ówczesnych szkockich architektów.

Zewnętrzna część, uderzająco podobna do pałacu w Stirling, została idealnie wpasowana w starsze budynki. W środku znajdują się mauzoleum i duża kaplica w stylu art déco poświęcona pamięci 150 tys. szkockich żołnierzy poległych w czasie I wojny światowej. Warto obejrzeć wspaniałe witraże, których autorem jest Douglas Strachan (1875–1950), jeden ze szkockich mistrzów witrażu.

The Great Hall

Od strony południowej.

The Great Hall, wybudowany na początku XVI w., za czasów panowania Jakuba IV, został przekształcony w koszarę dla żołnierzy Olivera Cromwella w 1650 r. Główną atrakcją tej przestronnej sali, w której dziś organizowane są wielkie przyjęcia (krajowe lub królewskie bankiety), jest przepięknie pomalowana **wieżba dachowa w kształcie dna łodzi** ★ ★ ★. Wyeksponowała ją przemyślana renowacja przeprowadzona w XIX w. Można tu również zobaczyć zbroje oraz miecze, szable i halabardy zawieszane na ścianach.

Prisons of War Exhibition

Od strony zachodniej.

Od 1757 r. do 1815 r. ok. tysiąca francuskich i amerykańskich więźniów wojennych (amerykańska wojna

Kup książkę

Poleć książkę

OKOLICE EDYNBURGA

Warto uciec na chwilę od gwaru Edynburga i wybrać się na odkrywanie jego okolic – równie bogatych co centrum miasta. Rosslyn Chapel i ogród zoologiczny to miejsca bardzo popularne, ale region West Lothians oferuje również inne, bardzo zróżnicowane cele wycieczkowe: rejsy po Firth of Forth, spacer po porcie w South Queensferry, zwiedzanie dawnego pałacu królewskiego w Linlithgow czy pięknej georgiańskiej rezydencji Hopetoun House.

Plan przedmieść s. 126.

Dojazd: wszystkie opisane poniżej miejsca, mniej lub bardziej oddalone od centrum, znajdują się w zasięgu komunikacji miejskiej.

Zob. *Transport publiczny* s. 15.

Rosslyn Chapel ★★★

Poza planem s. 126. Dojazd samochodem drogą A 701; autobus nr 37 z Princes St. lub North Bridge (te oznaczone Penicuik/Deanburn), przystanek Original Rosslyn Hotel; tel.: +44 131 4402159; www.rosslynchapel.com;

VI–VIII 9.30–18.00 (nd. 12.00–16.45), pozostała część roku 9.30–17.00 (nd. 12.00–16.45); zamkn. 24, 25, 31 XII i 1 I; zwiedzanie z przewodnikiem (w cenie) pn.–sb. 10.00, 11.00, 12.15, 14.00, 15.00, 16.00, nd. 13.00, 14.00, 15.00; 9 GBP (poniżej 18. roku życia wstęp wolny).

Fundator kaplicy, **sir William St Clair** – trzeci i ostatni książę Orkadów (1396–1484), właściciel pobliskiego

zamku w Rosslyn – zatrudnił rzemieślników z różnych stron Europy do stworzenia wyjątkowego dzieła. Prace rozpoczęto w 1446 r., a ukończono w 1486 r. Z planowanej kolegiaty na planie krzyża powstał jedynie chór. Kościół został uszkodzony w 1592 r., a w 1650 r. oddziały generała Moncka wykorzystwały go jako stajnię. Kaplicę odrestaurowano w 1861 r. Wejście i trybunę organową dobudowano ok. 1880 r. Kaplica należy wciąż do hrabiego Rosslyn, potomka fundatora, i aktualnie jest miejscem kultu anglikańskiego.

Fasada to przedsmak bogactwa, które czeka w środku – łuki przyporowe z pinaklami, gzyms, kroksztyny i daszki nad niszami pokryte **dekoracją rzeźbiarską**. Urokliwe wnętrze kaplicy to w dużej mierze zasługa ciepłych odcieni kamieni, które podkreślają harmonijne piękno rzeźb.

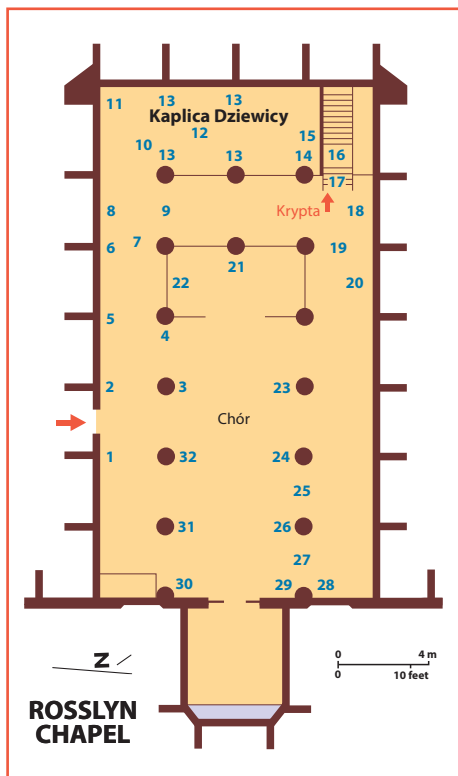

© Alizadasturice / Depositphotos.com

Kup książkę

Poleć książkę

Wnętrze – Wysokie okna oświetlają pięć przęseł **chóru**. Na północy, południu i wschodzie stoją nawy boczne. Ta, która jest przedłużeniem kaplicy Matki Boskiej (Lady Chapel), znajduje się o stopień wyżej i zajmuje całą szerokość budynku. Nakryta jest ona sklepieniem z wiszącymi zwornikami. Sklepienie chóru usiane gwiazdami, różami i dekoracyjnymi rozetami podzielone jest rzeźbionym ożebrowaniem. W nawach bocznych bogato zdobione architrawy oddzielają ostrołukowe sklepienia prostopadłe do osi budynku. Z tej niezliczonej ilości detali wyłania się wyjątkowy **Filar Czeladnika** ★ ★ ★. Zgodnie z legendą, gdy mistrz przebywał za granicą, jego uczeń wyrzeźbił filar, który podziwiany jest do dziś. Po powrocie mistrz, wściekły z zazdrości o przepiękną pracę ucznia, zabił

Kup książkę

Od podstawy aż po

rzeźbiony kapitel osiem smoków wije się pośród motywów roślinnych, oplatają całą kolumnę. Na stronie południowej filaru widnieje Stafford Knot – węzeł z trzema pętlami, który jest godłem regionu Staffordshire i herbem rodziny o tym nazwisku. Bogactwo i zróżnicowanie rzeźb jest ogromne. Niektóre sceny z tej „kamiennej biblii” są opisane poniżej i zaznaczone na planie obok.

Północna nawa boczna – (1) ścienny filar na prawo od drzwi: ukrzyżowanie; (2) filar ścienny: korona cierniowa; (3) filar: diabełek; (4) filar: głowa lwa; (5) filar ścienny: tarcza; (6) filar ścienny: tarcza z herbem fundatora i jego żony; (7) architraw, część wschodnia: Chrystus w majestacie; (8) okna: dwóch z dwunastu apostołów; (9) łuk: Samson niszczący filary świątyni Dagona.

Kaplica Dziewicy – (10) i (11) ożebrowanie pokrycia dachu. **Poleć książkę**

SIŁA WYOBRAŹNI...

Zdobące kaplicę niezliczone symboliczne rzeźby były przedmiotem najróżniejszych interpretacji. Można tu zobaczyć m.in. ok. 100 przedstawień postaci Green Mana, pogańskiego symbolu męskiej płodności. Bardziej zaskakująca jest jednak wiernie oddana kolba kukurydzy, która zdaje się potwierdzać hipotezę, że przodek sir Williama St Claira, Henryk Żeglarz, dotarł do wybrzeży Ameryki sto lat przed Krzysztofem Kolumbem. Warto też zwrócić uwagę na uderzające podobieństwo krzyża rodziny St Clairów do tego będącego symbolem templariuszy, co sugeruje, że rodzinę łączyły ściśle relacje z Zakonem Szyjonu, do którego przyłączyli się templariusze... Różnorodność interpretacyjna rzeźb przyczyniła się do powstania serii plotek i przypuszczeń, które rozstrzygnął Dan Brown, a Rosslyn Chapel, w której rzekomo skrywany był sekret Świętego Graala, stała się bohaterką ostatniej stron jego słynnej powieści pod tytułem **Kod Leonarda da Vinci**.

Kup książkę

Policz książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

Helion SA

EDYNBURG

Ruszaj w świat z przewodnikiem Michelin!

- poręczny format
- czytelny układ treści
- fascynujący portret miasta
- liczne ciekawostki
- aktualne informacje praktyczne

Michelin zaprasza Cię do wspólnego odkrywania najpiękniejszych zakątków Edynburga. Z tym przewodnikiem zwiedzanie będzie prawdziwą przyjemnością! Szukasz niezwykłych miejsc i intrygujących zabytków? Nic prostszego! Dzięki gwiazdkom przy nazwach dzielnic i obiektów nie pominiessz żadnej turystycznej atrakcji. Szczegółowe plany i mapy ułatwią poruszanie się po mieście i jego okolicach. Starannie dobrane propozycje miejsc pomogą Ci znaleźć niebanalny nocleg, restaurację czy kawiarnię, w których spędzisz wyjątkowe chwile.

Gwiazdki – tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych:

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

ISBN 978-83-283-5440-1

9 788328 354401

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 22,90 zł